

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Полтавський національний технічний університет
імені Юрія Кондратюка

Тези

66-ї наукової конференції професорів,
викладачів, наукових працівників, аспірантів
та студентів університету
Том 3

15 квітня – 15 травня 2014 р.

Полтава 2014

Тези
66-ї наукової конференції
професорів, викладачів, наукових працівників,
аспірантів та студентів університету
Том 3

Комп'ютерна верстка   А.В. Клюка
Друкується в авторській редакції

Друк RISO
Ум. друк. арк. – 22,90
Тираж 100 прим.

Макет та тиражування виконано у поліграфічному центрі
Полтавського національного технічного
університету імені Юрія Кондратюка
36011, м. Полтава, Першотравневий проспект, 24
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції
Серія ДК, № 3130 від 06.03.2008

УДК 043.2
ББК 448лО

*Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу
Полтавського національного технічного університету
імені Юрія Кондратюка заборонено*

Редакційна колегія:

- Онищенко В.О. д.е.н., проф., ректор Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка, зав. каф. фінансів та банківської справи
- Шулик В.В. д.арх., проф., в.о. проректора з наукової та інноваційної роботи
- Муравльов В.В. к.т.н., доц., в.о. проректора з науково-педагогічної та методичної роботи
- Бендес Ю.П. к.ф-м.н., доц., декана факультету інформаційних та телекомунікаційних технологій і систем
- Іваницька І.О. к.х.н., доц., декан гуманітарного факультету
- Комеліна О.В. д.е.н., проф., декан факультету менеджменту і бізнесу
- Нестеренко М.П. д.т.н., доц., декан будівельного факультету
- Нижник О.В. д.т.н., с.н.с, декана електромеханічного факультету
- Павленко А.М. д.т.н., проф., декан факультету нафти і газу та природокористування, завідувач кафедри теплогазопостачання, вентиляції та теплоенергетики
- Семко О.В. д.т.н., проф., декан архітектурного факультету, завідувач кафедри архітектури та міського будівництва;
- Шинкаренко Р.В. к.е.н., доц., декан фінансово-економічного факультету

Тези 66-ї наукової конференції професорів, викладачів, наукових працівників, аспірантів та студентів університету. Том 3. (Полтава, 15 квітня – 15 травня 2014 р.) – Полтава: ПолтНТУ, 2014. – 394 с.

У збірнику тез висвітлені результати наукових досліджень професорів, викладачів, наукових працівників, аспірантів та студентів університету.

©Полтавський національний технічний
університет імені Юрія Кондратюка,
2014

Актуальність дослідження цієї теми є надзвичайно високою, оскільки велика кількість питань у сфері гарантоздатності комп'ютерних систем на даному етапі є невирішеними.

В ході виконання дипломної роботи досліджуються методики моделювання ІТ-інфраструктур з використанням апарату систем масового обслуговування (СМО), проводиться покрокове моделювання СМО для обраного варіанту архітектури, проводиться аналіз переваг і недоліків методики моделювання.

Література

1. Куланов С.А., Локазюк В.Н., Одаруценко О.Н., Поморова О.В., Сиротюк А.И., Фурманов А.А., Харченко В.С. *Моделирование гарантоспособных систем и сетей. Практикум/ Под ред. Харченко В.С. – Министерство образования и науки Украины, Национальный аэрокосмический университет им. Н.Е. Жуковского «ХАИ», 2008. – 175 с.*

2. Харченко В.С. *Гарантоспособность и гарантноспособные системы: элементы методологии / В.С. Харченко // Радиоэлектронні і комп'ютерні системи. – 2006. – № 5 (17). – С. 7–19.*

СЕКЦІЯ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЇ

УДК 621.396

*І.І. Слюсарь, к.т.н., доцент,
А.Ю. Литвиненко, О.А. Мирний,
студенти гр. 401-ТТ
Полтавський національний технічний
університет імені Юрія Кондратюка*

СИНТЕЗ ПРОЦЕДУР КОМПЕНСАЦІЇ ВЗАЄМНОГО ВПЛИВУ АНТЕННИХ ЕЛЕМЕНТІВ У РАМКАХ ПРОСТОРОВОЇ ОБРОБКИ СИГНАЛІВ У ЦИФРОВІЙ АНТЕННІЙ РЕШІТЦІ

В сучасних інфокомунікаційних системах зі SMART-антенами використовується технологія цифрового діаграмоутворення (ЦДУ). Для підвищення рівня електромагнітної сумісності з іншими системами доцільно знижувати спрямовані властивості антенних елементів (АЕ) SMART-антен.

Для адаптації до сигнально-завадової обстановки доцільно розглянути підходи до обробки сигналів на основі методів спектрального аналізу. Їхня реалізація пов'язана з аналізом стійкості до впливу різного роду дестабілізуючих чинників (чутливість методів обробки до розкиду амплітудних і фазових характеристик окремих каналів приймального тракту, рівня власних шумів, ідентичності та кількості антенних елементів (АЕ), корельованості сигналів, довжини сигнальної вибірки тощо). У результаті взаємодії випромінювачів у решітках можуть істотно змінюватися скеровані особливості та енергетичні характеристики SMART-антени порівняно з характеристиками,

визначеними без врахування взаємного впливу. Як наслідок, можна констатувати той факт, що якість процедур обробки сигналів суттєво залежить від прояву ефекту взаємного впливу каналів приймального тракту.

В роботі, для систем з ЦДУ запропоновано варіант обробки сигналів по одній або кількох просторових координатах. Принциповою відмінністю зазначеного підходу є врахування взаємного впливу антенних елементів (АЕ) довільної геометрії під час формування спектральних оцінок просторових координат джерел сигналу. При цьому для їх порівняння крім класичних застосовувались спектральні методи над розрізнення.

В ході досліджень визначені особливості процедур компенсації зазначеного негативного чиннику. Подальші перспективні дослідження спрямовані на практичну реалізацію запропонованої моделі в рамках спільної цифрової обробки.

Запропонована оптимізація процедур обробки сигналів наближає до практичної площини розв'язання задачі електромагнітної сумісності, дозволяє додатково сфокусувати промені ДС SMART-антен за рахунок компенсації побічних ефектів.

УДК 621.396

*І.І. Слюсарь, к.т.н., доцент,
В.Є. Гребеля, В.П. Волчков,
студенти гр. 401-ТТ
Полтавський національний технічний
університет імені Юрія Кондратюка*

АНАЛІЗ ПРОСТОРОВО-ЧАСТОТНОЇ ОБРОБКИ СИГНАЛІВ У ЦИФРОВІЙ АНТЕННІЙ РЕШІТЦІ НА ФРАКТАЛЬНИХ СТРУКТУРАХ

В роботі, в якості базової технології запропоновано використовувати цифрове діаграмоутворення (ЦДУ). Принциповою відмінністю схемних рішень, закладених у реалізацію даної технології є застосування так званих цифрових антенних решіток (ЦАР), в яких використовуються антенні елементи (АЕ) на фрактальній основі. ЦДУ істотно поліпшує якість зв'язку в умовах багатопроменевого поширення радіохвиль, а також сприяє збільшенню динамічного діапазону приймального тракту. Потенційні можливості з розрізнення джерел випромінювання (ДВ) обмежені шириною основного променя діаграми спрямованості (ДС) антени. Підвищення ефективності обробки сигналів може бути досягнуто тільки шляхом збільшення фізичних розмірів SMART-антен, що не завжди можливо.

Як наслідок, можна констатувати той факт, що якість обробки сигналів залежить від геометричних і спрямованих властивостей антенних елементів (АЕ) SMART-антени. Одним з шляхів підвищення ефективності

О.Б. Одарущенко, І.В. В'язовська МОДЕЛЮВАННЯ ГАРАНТОЗДАТНИХ ІТ-ІНФРАСТРУКТУР З ВИКОРИСТАННЯМ АПАРАТУ СИСТЕМ МАСОВОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ	79
СЕКЦІЯ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЇ	80
І.І. Слюсарь, А.Ю. Литвиненко, О.А. Мирний СИНТЕЗ ПРОЦЕДУР КОМПЕНСАЦІЇ ВЗАЄМНОГО ВПЛИВУ АНТЕННИХ ЕЛЕМЕНТІВ У РАМКАХ ПРОСТОРОВОЇ ОБРОБКИ СИГНАЛІВ У ЦИФРОВІЙ АНТЕННІЙ РЕШІТЦІ	80
І.І. Слюсарь, В.Є. Гребеля, В.П. Волчков АНАЛІЗ ПРОСТОРОВО-ЧАСТОТНОЇ ОБРОБКИ СИГНАЛІВ У ЦИФРОВІЙ АНТЕННІЙ РЕШІТЦІ НА ФРАКТАЛЬНИХ СТРУКТУРАХ.....	81
Ю.М. Корж, О.В. Назаров РОЗРОБКА ТА ДОСЛІДЖЕННЯ ІМІТАЦІЙНОЇ МОДЕЛІ МЕРЕЖІ CDMA.....	82
В.Н. Курчанов, С.В. Щербань, С. В. Громенко АНАЛІЗ НОРМАТИВНОЇ БАЗИ УКРАЇНИ ДЛЯ ОПТИМІЗАЦІЇ ПРОЕКТУВАННЯ СТРУКТУРОВАНИХ КАБЕЛЬНИХ СИСТЕМ	84
В.М. Курчанов, К.К. Пісарєв ОПТИМІЗАЦІЯ БЕЗДРОТОВИХ МЕРЕЖ В ОФІСНІЙ БУДІВЛІ.....	85
В.М. Курчанов, Д.А. Іващенко ШЛЯХИ ВИБОРУ МІСЦЯ РОЗТАШУВАННЯ АФП МЕРЕЖІ WIMAX У С. СОСНІВКА ПОЛТАВСЬКОГО РАЙОНУ	85
В.Г. Смоляр, Я.С. Давидяк, М.С. Незвісцький ОЦІНКА ОБЧИСЛЮВАЛЬНОГО РЕСУРСУ ПРОЦЕСОРІВ В ПРИСТРОЯХ СТАНДАРТУ 802.11	86
В.Г. Смоляр, Р.О. Тихоненко, О.М. Рибалка, С.Єрись ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ПІДТВЕРДЖЕННЯ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ МЕТОДУ СПЕКТРАЛЬНОГО ДЕТЕКТУВАННЯ СИГНАЛУ В УМОВАХ ВПЛИВУ ВУЗЬКОСМУГОВОЇ ЗАВАДИ.....	88
Г.В. Сокол, С.В. Сомов, А.А. Марчук ПРОСТОРОВА І СТРУКТУРНА МОДЕЛЬ ПРИМІЩЕНЬ ДЛЯ ВЕДЕННЯ КОНФЕДЕЦІЙНИХ ПЕРЕМОВИН	90
О.І. Тиртишніков, Д.М. Лохницький ОЦІНЮВАННЯ ВТРАТ ПОТУЖНОСТІ В АУДІОСИСТЕМАХ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ АКУСТИЧНИХ ССА-ПРОВІДНИКІВ.....	92
І.В. Ромашко, В.Ю. Колісник КОМПЛЕКСНА СИСТЕМА ЗАХИСТУ ІНФОРМАЦІЇ З ВИКОРИСТАННЯМ ПРОСТОРОВОГО ЗАШУМЛЕННЯ ВІД ВИТОКУ ІНФОРМАЦІЇ ЕЛЕКТРОМАГНІТНИМ ВИПРОМІНЮВАННЯМ.....	93
І.В. Ромашко, О.В. Липовенко	